

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра теорії фізичного виховання, фітнесу та рекреації

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
і навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В.

С. В. Гаврилюк

2016 р.

**МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ І СПОРТІ**

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки магістрів

галузь знань 01 Освіта

спеціальності 014 Середня освіта (фізична культура)

017 Фізична культура і спорт

освітні програми Середня освіта: фізична культура

Фізична культура і спорт

Програма навчальної дисципліни “Методологія та організація наукових досліджень у фізичному вихованні і спорті” для підготовки магістрів спеціальностей 014 середня освіта (фізична культура), 017 фізична культура і спорт 29. 08. 2016 року. – 5 с.

Розробник:

Козіброцький С.П. кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри теорії фізичного виховання, фітнесу та рекреації Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Рецензент:

Ковальчук В.Я. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичного виховання Луцького національного технічного університету

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри теорії фізичного виховання, фітнесу та рекреації

протокол № 1 від 30. 08. 2016 року.

Завідувач кафедри

Белікова Н.О.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету фізичної культури, спорту та здоров'я

протокол № 2 від 14. 09. 2016 року

Голова науково-методичної комісії факультету фізичної культури, спорту та здоров'я

Мудрик Ж. С.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 2 від 19. 10. 2016 року

Вступ

Програма навчальної дисципліни “Методологія та організація наукових досліджень у фізичному вихованні і спорті” складена відповідно до освітньої програми підготовки магістрів спеціальностей 014 середня освіта (фізична культура), 017 Фізична культура і спорт.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність методів, способів, засобів, що використовуються при здійсненні наукового дослідження у фізичному вихованні і спорті

Міждисциплінарні зв'язки: „Теорія і методика фізичного виховання”, „Педагогіка”, „Анатомія та фізіологія людини”, “Основи спортивного тренування”, ряд спортивних дисциплін з методикою викладання (гімнастика, плавання, лижний спорт, легка атлетика, спортивні та рухливі ігри, спортивно-масова робота).

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Методологія наукового дослідження у контексті філософського знання.
2. Науково-методичне забезпечення дослідження у фізичному вихованні і спорті.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни “Методологія та організація наукових досліджень у фізичному вихованні і спорті” спрямована на оволодіння студентами спеціальними знаннями та методичними навичками з організації проведення досліджень у фізичному вихованні та застосування методів дослідження у науково-дослідній діяльності. Узагальнюючи наукові та практичні дані дисципліна розкриває суть методів дослідження у фізичному вихованні та обґрунтовує основні рекомендації щодо їх застосування у науково-дослідній діяльності.

1.2. Завдання вивчення дисципліни “Методологія та організація наукових досліджень у фізичному вихованні і спорті” спрямовані на оволодіння студентами спеціальними знаннями і навичками самостійної роботи по організації та проведенні науково-дослідної діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- Методологію проведення наукових досліджень.
- Поняття наукового методу та його основні риси.
- Основні методи організації і проведення науково-дослідної роботи та їх характеристику.
- Методику організації та проведення наукових досліджень.

вміти :

- Організовувати і проводити дослідження з проблем фізичного виховання.
- Застосовувати методи дослідження у науково-дослідній роботі для вирішення конкретно поставлених завдань.
- Проводити аналіз теоретико-експериментальних даних.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин / 5 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологія наукового дослідження у контексті філософського знання.

Тема 1. Наука і наукові дослідження у сучасному світі.

Виникнення та еволюція науки. Теоретичні та методологічні принципи науки. Види та ознаки наукового дослідження. Методологія і методи наукових досліджень. Організація наукової діяльності в Україні.

Тема 2. Поняття методології наукових досліджень та її види.

Методологія дослідження. Фундаментальна або філософська методологія. Загальнонаукова методологія. Загальнонаукові принципи дослідження. Конкретнонаукова методологія. Методи і техніка дослідження.

Змістовий модуль 2. Науково-методичне забезпечення дослідження у фізичному вихованні і спорті.

Тема 3. Технологія наукових досліджень.

Загальна характеристика процесів наукового дослідження. Формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези. Поняття актуальності дослідження та визначення ступеня його наукової розробки. Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета досліджень. Попереднє ознайомлення з літературою та визначення головних напрямів дослідження. Формулювання загальної і проміжної цілей дослідження. Бібліографічний апарат наукових досліджень. Пошук інформації у процесі наукової роботи. Електронний пошук наукової інформації.

Тема 4. Система методів дослідження.

Поняття наукового методу та його основні риси. Функція методу наукового дослідження. Поняття системи методів дослідження. Філософські, загально-наукові та конкретно-наукові методи та їх характеристика. Рівні пізнання. Методи експериментально-емпіричного та теоретичного рівня пізнання.

Тема 5. Методи експериментально-емпіричного рівня пізнання та їх характеристика.

Загальнонаукові методи експериментально-емпіричного рівня пізнання: спостереження, вимірювання, опис, експеримент. Конкретно-наукові методи експериментально-емпіричного рівня пізнання: опитування, контент-аналіз, метод експертних оцінок.

Тема 6. Методи теоретичного рівня пізнання та їх характеристика.

Загальнонаукові методи теоретичного рівня пізнання: аналіз і синтез, індукція і дедукція, узагальнення та абстрагування, аналогія, моделювання, системний підхід.

Тема 7. Математичні методи та методи статистичної обробки наукових даних.

Основні поняття і визначення математичних методів обробки наукових даних. Основні поняття і визначення методів статистичної обробки даних. Дослідження операцій. Математичне моделювання. Методи статистичної обробки даних.

Тема 8. Методика проведення педагогічного експерименту та педагогічного спостереження.

Поняття педагогічного експерименту. Види педагогічних експериментів. Методика проведення педагогічного експерименту. Поняття педагогічного спостереження. Види педагогічних спостережень. Способи проведення педагогічних спостережень. Методика проведення педагогічних спостережень.

Тема 9. Робота над написанням наукових статей.

Види наукових публікацій. Наукова стаття. Тези наукової доповіді (повідомлення). Наукова доповідь (повідомлення). Правила оформлення публікацій.

3. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

4. **Методи та засоби діагностики успішності навчання:** методи усного контролю (бесіда, розповідь, роз'яснення), методи письмового контролю (контрольні роботи), дидактичні тести, екзамен.

5. Список джерел

1. Андреев М.Д. Теория, как форма организации научного знания / Андреев М.Д. – М. : Наука, 1979. – 212 с.
2. Арутюнов В.С. Наука как общественное явление / Арутюнов В.С., Стрелкова Л.Н. – М. : Наука, 2001. – 164 с.
3. Ашмарин Б.А. Теория и методика педагогических исследований в физическом воспитании / Ашмарин Б.А. – М. : Физкультура и спорт, 1978. – 223 с.
4. Железняк Ю.Д., Основы научно-методической деятельности в физической культуре и спорте : учебное пособие для студентов вузов / Железняк Ю.Д., Петров П.К. – М. : Академия, 2002. – 262 с.
5. Ковальчук В.В. Основы наукових досліджень : навч. пос. / Ковальчук В.В. – К. : Слово, 2009. – 240 с
6. Круцевич Т.Ю. Научные исследования в массовой физической культуре / Круцевич Т.Ю. – К. : Здоров'я, 1985. – 118 с.
7. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. пос. / Крушельницька О.В. – К. : Кондор, 2009. – 206 с.
8. Мартиросов Э.Г. Методы исследования в спортивной антропологии / Мартиросов Э.Г. – М. : Физкультура и спорт, 1982. – 198 с.
9. Масальгин Н.А. Математико-статистические методы в спорте / Масальгин Н.А. – М. : Физкультура и спорт, 1974. – 151 с.
10. Михеев В.И. Моделирование и методы теории измерений в педагогике : научно-методическое пособие для педагогов-исследователей / Михеев В.И. – М., 1987. – 162 с.
11. Нагинская С.В. Математическая статистика в спорте / Нагинская С.В. – К. : Здоров'я, 1978. – 134 с.
12. Основы методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. [для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів] / за ред. А.Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
13. Петровский В.В. Кибернетика и спорт / Петровский В.В. – К. : Здоров'я, 1973. – 111 с.
14. Романчиков В. І. Основы наукових досліджень : навч. посіб. / Романчиков В.І. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 254 с.
15. Сергієнко Л.П. Тестування рухових здібностей школярів : навчальний посібник / Сергієнко Л.П. – К. : Олімпійська література, 2001. – 438 с.
16. Садовский Л.Е. Математика и спорт / Садовский Л.Е., Садовский А.Л. – М. : Наука, 1985. – 191 с.
17. Садовский Л.Е. Математика и спорт: математическое моделирование в задачах спорта / Садовский Л.Е., Садовский А.Л. – М. : 1990. – 45 с.
18. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень : підруч. / Стеченко Д.М., Чмир О.С. – К. : Знання, 2005. – 309 с.
19. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. – К. : Знання, 2008. – 310 с.
20. Шиян Б.М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб. / Шиян Б.М., Вацеба О.М. – Тернопіль : Навчальна книга. – Богдан, 2010. – 276 с.